

som den ærede 2den Landstingsmand for 6te Kreds (Willing) ansøgte, at det forekommer mig at beroe paa en Misforstaaelse, naar den ærede Landstingsmand udtalte, at jeg var meget stærkt imod, at Godseieren kom til at oppebære Tiendevederlaget, samt at jeg skulde have hittret Noget om Bispetienden, hvorom jeg ikke veed at have hittret mig. Jeg indgik meget omhyggeligt Spørgsmaalet om, hvorvidt Godseieren kunde paalægges en saadan Oppebørsel eller ikke, idet jeg antog, at man ikke behøvede at komme ind paa dette Spørgsmaal. Men da dette Punkt er saa stærkt fremhævet fra forskjellige Sider, skal jeg tilføie, at jeg aldeles ikke anseer det for nogen stor Byrde, der paalægges Godseieren ved at lade ham oppebære Tienden; jeg troer kun ikke, at det er nødvendigt eller strengt taget, rigtigt, og jeg har meent, at man ved nærværende Leilighed ikke skulde afgjøre Spørgsmaalet paa den foreslaaede Maade. Jeg skal dertil føie, at det ikke forekommer mig, at den Forøgelse i Oppebørselsomkostningerne, som Ministeren pegede hen til som en Grund til at lade Godseieren oppebære Tienden, kan have nogen afgjørende Indflydelse, især naar den Forandring steer, at Oppebørselen ikke behøver at foregaae i hvert enkelt Sogn, men at flere Sogne kunne samles paa et beqvemt liggende Sted.

Willing: Maa jeg bede om Ordet for en kort Bemærkning.

Formanden: Den ærede Rigsdagsmand har Ordet for en kort Bemærkning.

Willing: Til hvad den sidste ærede Taler yttrede skal jeg bemærke, at jeg i mit forrige Forebrag ikke brugte Ordet „stærkt“, men kun yttrede, at det havde fundet Modstand. Jeg udtalte kun ligefrem, at det har mødt Modstand hos abskillige ærede Landstingsmænd. Skulde jeg muligt have misforstaaet den ærede Landstingsmand, skulde det gjøre mig ondt, men paa den anden Side vilde det glæde mig, hvis han vilde stemme for Endringsforslaget. Naar jeg talte om Bispetienden, var det ikke med Hensyn til den sidste ærede Taler, men med Hensyn til den ærede 7de Landstingsmand for 2den Kreds (Thalbitzer).

Tang: Det vil vistnok være en temmelig uheldig Bestemmelse for Amtsforvalterne og Godseierne, hvis det skulde blive slaaet fast, at de skulle møde i Sognene enten selv eller ved deres Tiendekrævere og reise fra Sogn til Sogn for at opkræve Tiendevederlaget. Hvad Godserne angaaer, ere nogle af dem spredte over abskillige Sogne. Det er saaledes Tilfældet med mit. Jeg har Gods i 10 Sogne, men i enkelte Sogne er der kun 1 á 2 Gaarde, der høre til Godset. Skulde man nu være forpligtet til at reise til den enkelte Mand i det enkelte Sogn for at opkræve hans Tiende, saa kunde det hænde sig, at han sagde: „Jeg har ikke Penge idag, Huusbond, men kom igjen om 14 Dage, saa skal jeg see at faae nogle samlet til den Tid,“ og man maatte da reise igjen for at gaae den milde Vej; thi man trykker sig ved at gjøre Execution nuomstunder; Udpantning er reent gaaet af Mode, idetmindste hos os. Opkrævningen vilde ogsaa være høist byrdefuld og besværlig for Amtsforvalteren, naar han skulde reise fra Sogn til Sogn; der er Sogne i Godsdistricterne, hvor der kun er een eller to Selveiere, for hvis Skyld han saa alene maatte reise ud for at opkræve deres Tiende. Naar det fra flere Sider er sagt, at det var en ubethelig Byrde, som man lagde paa Godseieren, idet man paalagde ham Opkrævningen af Præstetienden, kan jeg ikke sige ja dertil. Det er ikke saa lille en Byrde at opkræve en saa betydelig Afgift, og hvad der især kan forvolde Besvær, er det Medlidenhedshensyn, som hidtil har fulgt Opkrævningen af Præstetienden, som det ogsaa vilde blive nødvendigt for Godseieren at følge. Det er saaledes hos os, og vistnok ogsaa paa andre Steder, at Præsten ikke er nogen håard Incassator, naar han opkræver sin Tiende. Er det et daarligt Nar, giver han Hensyn til dem, det trykker, ja estergiver endogsaa Tienden aldeles paa mange Steder, hvor Fattigdom holder Huus, og det er jo et smukt Forhold. Naar nu Tiendeopkrævningen gaaer over til Huusbonden, vil det Samme blive fordret af ham; han kan som Godseier ikke være håardere, end Præsten var. — Hvad det andet af den høitæredede Minister stillede Forslag angaaer, da er det ogsaa forekommet mig at være en Ubillig-